

"סוד החשמל"

עצומת 3א את אי"ה בקרוה

ד' מתוך סדרת הספרים

גליון ראש השנה ה' אלפים תשע"א "תעוררו את האהבה עד שתחפץ"

תקיעת שופר מעוררת את שפע הפרנסה

וְכֵן נראה דהאריז"ל מרמז שהתוקע מקבל צבע אדם בפניו היות שהוא התקשר עם צד הגבורה שהיא בבחינת אדם. וכן שופר אותיות שרף, ומרמז על האש של מדת הדין. וכן ירושלם שהיא מלשון יראה ומסמלת את מדת הגבורה בגימטריא שופר.

שמעתי קושיא בשם האדמו"ר מקלויזנבורג זצ"ל מדוע הגמ' מביאה ראיה שחוק הוא פרנסה, ממזונם של המצרים שקבלו מפרעה, **וְאָכְלוּ אֶת חֶקֶם אֲשֶׁר נָתַן לָהֶם פְּרַעֲהוֹ**. ומבאר לדברינו שביום ראש השנה מתעורר המזל העליון שמשפיע פרנסה לכל העולם, גם לאמות העולם, כפי שנבאר, וכיון שכלם תלויים ביום הזה הגמ' מצינת פסוק אחד ממזונם של האמות, ופסוק נוסף ממזונם של ישראל; **"הטריפני לחם חקי"**.

מצינו בזהר (בראשית יג): שמקשר שופר ותפלין שהם באותה בחינה. וכן שופר בגימטריא תפלין, ותקע בגימטריא תפלין. נראה לבאר את הקשר בין שני המצוות. דבארנו במאמר 'חשמל צינית', שהתפלין נקראו בתורה **"חקה"**, ככתוב (שמות יג, י) **"ושמרת את החקה הזאת"**. (ע' בעירובין צו. שהגמ' לומדת מכתוב זה הלכות תפלין). דעל ידי תפלין מתחברים להמשיך שפע פרנסה לעולם וזו בחינת השופר. **"כי חק לישראל הוא"**. וכן בארנו במאמר שם על השפעת הפרנסה מצד השמאל דקדשה מבחינת יצחק. ומצינו במדרש (ב"ר נג, ז) **"ויקרא אברהם את שם בנו יצחק יצא חק לעולם"**. רואים שייצחק המסמל את מדת הגבורה נקרא יצחק מלשון חק, ומבאר ה'העמק דבר' (בראשית כא, ג) שבזכות יצחק באים המזונות שנקראים חק.

וְכֵן מצינו בזהר (כי תצא רפב): שקשירת התפלין היא בבחינת עקדת יצחק על המזבח. וכן תקיעת שופר היא בבחינת עקדת יצחק על המזבח. כמובא בגמ' (ר"ה טז) **אמר הקדוש ברוך הוא תקעו לפניו בשופר של איל כדי שאזכור לכם עקדת יצחק בן אברהם ומעלה אני עליכם פאלו עקדתם עצמכם לפני**. דכשם שקשירת התפלין מסמלת את קשירת יצחק על המזבח, כך תקיעת שופר מסמלת את זה. כדבארנו במאמר שם שקשירת יצחק ענינה קשירת השפעת השפע שבא מיצחק, להשתמש בו לעבודת השי"ת. וכן שופר ותפלין שממשיכים שפע זה צריכים קשירה, כדי שהשפע יהיה לעזר לעבודת השי"ת.

מובא בספר 'מקראי קדש' מהגרצ"פ פרנק זצ"ל שנוהגים לכסות את השופר בזמן הברכות, כמו שאברהם כסה את יצחק בזמן העקדה, כמובא במדרש (ילקוט וירא קא) שאברהם כסה את יצחק כדי שהשטן לא יזרק עליו אבן ויעשה בו מום. וכן בתפלין מצינו שצריך לכסותם, עין ב'אלהיו רבא' או"ח (כז) שיש סוברים שצריך לכסות גם תפלין של ראש וגם של יד, ולהלכה מכסים רק תפלין של יד, ומבאר לדברינו פנין ששופר ותפלין ועקדת יצחק משפיעים את הברכה הגשמית. ומצינו בגמ' (תענית ח) **אין הברכה מצויה אלא בדבר הסמוי מן העין**, לכן צריך לכסות את כל אלו.

ישנן שתי מצוות שהתורה אומרת טעם לעשייתן, ולא מצינו בחז"ל שהתייחסו לזה לבאר את טעם המצוה ופלא הוא. מצוה אחת היא תקיעת שופר. כתוב (תהילים פא, ד) **"תקעו בחדש שופר כי חק לישראל הוא משפט לאלהי יעקב"**. ומצינו בגמ' (ביצה טז) **כל מזונותיו של אדם קצובים לו מראש השנה, א"ר אבהו מאי קרא "תקעו בחדש שופר בכסה ליום חגנו כי חק לישראל הוא", מאי משמע דהאי "חק" לישנא דמזוני הוא, דכתיב "וְאָכְלוּ אֶת חֶקֶם"**. רואים שהגמ' לומדת מהפסוק את הענין שמזונותיו של אדם קצובים מראש השנה, ואינה מבארת מדוע זה טעם למצות תקיעת שופר. אדרבה מצינו בגמ' (ר"ה טז) **אמר רבי יצחק, למה תוקעין בראש השנה, למה תוקעין? רחמנא אמר תקעו! אלא למה מריעין, מריעין? רחמנא אמר, "זכרון תרועה"! אלא למה תוקעין ומריעין כשהן יושבין, ותוקעין ומריעין כשהן עומדין? כדי לערבב השטן**. ואין הגמ' מזכירה את טעם הכתוב שתוקעים בשביל פרנסה.

דבר דומה לזה מצינו במצות תפלין; כתוב (שמות יג, ט) **"והיה לך לאות על ידך ולזכרון בין עיניך למען תהיה תורת ה' בפיך"**. וכאן משמע שהתורה נותנת טעם למצות תפלין, **"למען תהיה תורת ה' בפיך"**. ומצינו בגמ' (שבת כח) **"בפיך מן המתר בפיך, הינו שתפלין נעשים מעור בהמה טהורה בלבד שמתרת באכילה**. והגמ' אינה מבארת את הטעם שהתורה נותנת למצות תפלין.

מצינו בזהר (תרומה קסב) **בזו התפלה של יד שהיא מלכותו, נכללים בה עולמות כלם, לזון אותם, ולספק להם כל מה שצריכים**. רואים שמצות תפלין משפיעה את הפרנסה לעולם. וכן מצינו בזהר (פנחס רכח). שציצית שייכים לימין, דבציצית יש ע"ב חליות וקשרים כמנין חס"ד. ותפלין שייכים לצד השמאל, ולכן מניחים התפלין על יד שמאל. וכתוב (משלי ג, טז) **"אך ימים בימינה בשמאולה עשר וכבוד"**. וכן מובא ברבנו בחיי (שמות יג, יג) **הנחת תפלין בשמאל ירמז למדת הדין המקבלת מן השמאל**. וכן מובא שם (ג, א) שהשפעת הפרנסה באה משמאל. ולפי זה מובן (שמות יג, ט) **"למען תהיה תורת ה' בפיך"**. מן המתר בפיך, דתפלין משפיעים את הפרנסה והמזון, צריכים להעשות מדבר שפשר לאכילה, והתורה מרמזת את הטעם למצות תפלין, שבזכות תפלין נזכה להשפעת תורת ה' בפיך ממש, הינו השפעת המזון והפרנסה שיהיה מה לאכל.

מצינו בגמ' (מ"ק יז) **ששופר הוא מלשון שנופרעין** ממנו. ומסמל את מדת הדין שמענישה את החוטאים. וכן מובא בשער הפנונות' להאריז"ל (ר"ה ח"ב ע' רנח) **סוד השופר בעצמו שמעתי פעם ממורי ז"ל כי הוא קלות כל הגבורות והדינים וכו' ולכן נקרא שופר מלשון שפופרת של ביצה וכו', עוד נקרא שופר לטעם האדמת פגי התוקע גילפי ושפיררות**. רואים ששופר מעורר את פעלת מדת הגבורה.

וְכֵן נִרְאָה לְבָאָר אֶת שֵׁיטַת הַמְּגִן אֲבָרְהָם' (תקפו ג) שְׁלוּמֵד שׁוֹפָר מִתְּפִלִּין, כְּשֵׁם שֶׁתְּפִלִּין יֵשׁ דִּין לַעֲשׂוֹת מִבְּהֵמָה טְהוֹרָה, מִן הַמִּתֵּר בְּפִינָה, כִּן שׁוֹפָר יִהְיֶה אֲסוּר לַעֲשׂוֹת מִבְּהֵמָה טְמֵאָה. וּמִקְשָׁה עָלָיו הַנּוֹדֵעַ בִּיהוּדָה' (אר"ח ג) מִכִּפְמָה מִצְוֹת שְׁלֵא לְמַדוּ מִתְּפִלִּין וּמִתֵּר לַעֲשׂוֹתוֹן מִדְּבַר טְמֵא. וּמִבְּאֵר לְדַבְּרֵינוּ כִּינן שֶׁתְּפִלִּין וְשׁוֹפָר הֵם בְּסוּד חֵק, שְׁמִשְׁפִּיעִים אֶת הַשְּׁפָעַת הַפְּרִנְסָה, כְּשֵׁם שֶׁהַתּוֹרָה הַקְּפִידָה בְּתְּפִלִּין שִׁיְהִיו מִן הַמִּתֵּר בְּפִינָה, מִשּׁוּם שְׁמִשְׁפִּיעִים אֶת הָאֲכִילָה וְהַפְּרִנְסָה, כִּן הַבִּין הַמְּגִן אֲבָרְהָם' שְׁשׁוֹפָר צָרִיךְ לִהְיוֹת אוֹתוֹ דְּבַר.

מְצִינוּ בְּגַמ' (ר"ה טו) : שֶׁהַשׁוֹפָר מְעַרְבֵב אֶת הַשְּׁטֹן, וְגוֹרֵם שֶׁהַשְּׁטֹן לֹא יִקְטֹרֵג. וְכֵן עַל תְּפִלִּין שֶׁהֵם בְּגִימְטְרִיא שׁוֹפָר כְּדָלְעִיל, מְצִינוּ בְּגַמ' (ברכות נו) : "וְרֵאוּ כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי שָׁם ה' נִקְרָא עֲלֵיךְ וְיֵרְאוּ מִמֶּנִּי" רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר אֵלּוּ תְּפִלִּין שְׁבִרְאֵשׁ, וּמִבְּאֵר עַל פִּי דְּבַרְיֵנוּ דְּבִאֲרָנוּ בְּמֵאמֵר 'שֶׁרַשׁ הַטְּמֵאָה מִהַחֲטָא', שֶׁהַשְּׁטֹן אֵינוּ נֹלָחַם בְּצַד הַשְּׁמֵאל דְּקִדְשָׁה שְׁשֵׁם שְׁרָשׁוּ. וְכֵן שׁוֹפָר וּתְּפִלִּין שְׁמַעוֹרְרִים אֶת הַשְּׁפָעַת מִצַּד הַשְּׁמֵאל דְּקִדְשָׁה מִבְּלָבָלִים אֶת הַשְּׁטֹן שְׁרוּאָה שֶׁהַשְּׁמֵאל דְּקִדְשָׁה בָּא לְתַת שְׁפָעַת וּמִמִּילָא אֵינוּ מִקְטֹרֵג. וְכֵן תְּפִלִּין שְׁבִרְאֵשׁ מִרְמְזִים עַל רֵאשׁ הַשְּׁנָה וְכֵן מוּבָא בְּאִוּר הַחַיִּים' (בראשית לב, יב) שֶׁהַמְּנַחָה שִׁיעֶקֶב שֶׁלַח לַעֲשׂוֹ הִיתָה מִסְּפָר תִּקּוּף, וּמִבְּאֵר לְדַבְּרֵינוּ דְּמִסְּפָר זֶה הוּא הַמִּסְּפָר שֶׁל תְּפִלִּין אוֹ שׁוֹפָר שְׁמִכְנִיעִים אֶת הַשְּׁטֹן וְאֶת צַד הָרַע בְּעוֹלָם. וְכֵן מוּבָא בְּסִפְר 'אֶסְרִי לַגִּפְן' (פּוֹרִים ע' רטז) שֶׁהַכְּתוּב "אֵין שְׁטֹן וְאֵין פֶּגַע רַע" ר"ת שׁוֹפָר.

בְּאֲרָנוּ בְּמֵאמֵר 'רֵאשׁ עֲפֹרוֹת תַּבֵּל' שֶׁהַעֲפָר לְבִרְיַת רֵאשׁוּ שֶׁל אֲדָם הַרֵאשׁוֹן, שֶׁהִיָּה רֵאשׁ לְיִצְוֹרִים, נִלְקַח בְּיוֹם רֵאשׁ הַשְּׁנָה, מֵאֲרֶץ יִשְׂרָאֵל שֶׁהִיא "רֵאשׁ עֲפֹרוֹת תַּבֵּל". דְּבִרְיַת אֲדָם הַרֵאשׁוֹן הִיתָה בְּיוֹם רֵאשׁ הַשְּׁנָה, וְכֵן רֵאשׁ הַשְּׁנָה הוּא מ"ח שְׁעוֹת, הַמְּרַמֵּז עַל הַמַּח שְׁבִרְאֵשׁ. נִרְאָה דְּלִכּוֹן הַכְּתוּב אוֹמֵר "כִּי חֵק לְיִשְׂרָאֵל", דִּישְׂרָאֵל אוֹתִיּוֹת לִי - רֵאשׁ, וְהַפְּרִנְסָה בָּאָה מִהַעוֹלָמוֹת הַגְּבוּהִים בְּיוֹתֵר שֶׁהֵם בְּחִינַת רֵאשׁ כְּדָלְקָמוֹ, וְלִכּוֹן רֵאשׁ הוּא אוֹתִיּוֹת שְׁאָר הַמִּסְמָל אֶת שְׁפָעַת הַפְּרִנְסָה. נִרְאָה דְּלִכּוֹן מִזוֹנוֹת וּפְרִנְסָה נִקְרָאִים בְּתוֹרָה בְּשֵׁם "חֵק". דְּעִנְיֵן חֵק בְּתוֹרָה, הוּא דְּבַר שְׁאֵין לוֹ טַעַם, כְּמוֹ פֶּרָה אֲדָמָה וּשְׁאָר חֻקִּים. וְכֵן מִזוֹנוֹת, מְצִינוּ בְּגַמ' (מ"ק כח) : מִזוּנֵי לֹא בְּזִכּוֹתָא תִּלְיָא אֱלָא בְּמִזְלָא. וּמִזְלָא הוּא דְּבַר שְׁאֵין לוֹ טַעַם, מִדּוּעַ לְזָה יֵשׁ מִזְלָא, וְלֹאֲחֵר אֵין. לִכּוֹן מִזוֹנוֹת נִקְרָאִים בְּתוֹרָה חֵק.

נִרְאָה לְבָאָר הַכְּתוּב (תהילים פא, ד) "תִּקְעוּ בְּחֹדֶשׁ שׁוֹפָר", עַל פִּי דְּבַרֵי הַגַּמ', שֶׁהַתּוֹרָה נוֹתֵנֵת טַעַם לְתִקְיעַת שׁוֹפָר בְּרֵאשׁ הַשְּׁנָה "כִּי חֵק לְיִשְׂרָאֵל הוּא מִשְׁפָּט לְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב". יִשְׂרָאֵל מִסְמָל אֶת הַצְּדִיקִים דִּישְׂרָאֵל אוֹתִיּוֹת לִי - רֵאשׁ, וְיַעֲקֹב מִסְמָל אֶת הַבְּיֻנוּנִים וּפְשׁוּטֵי הָעַם, יַעֲקֹב הוּא אוֹתִיּוֹת י' - עֲקֵב. וְהַטַּעַם לְתִקְיעַת שׁוֹפָר לְבְּיֻנוּנִים, וְלֹאֵלוּ שֶׁהֵם בְּבְחִינַת יַעֲקֹב, מִשּׁוּם שֶׁ"מִשְׁפָּט לְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב" מֵאַחַר שֶׁבְּיֻנוּנִים תְּלוּיִים וְעוֹמְדִים (ר"ה טז) : וַיֵּשׁ נִגְדָם מִשְׁפָּט עַל עֶצֶם הַחַיִּים שֶׁלָּהֶם. לִכּוֹן צְרִיכִים לְעוֹרֵר רַחֲמִים עַל יְדֵי הַשׁוֹפָר, לְצַרֵּךְ מִשְׁפָּטִים. וְצְדִיקִים שְׁנוֹכְתֵבִין וְנוֹחַתְמִין לְאֲלֵתֵר לְחַיִּים (שם) הַטַּעַם לְתִקְיעַת שׁוֹפָר אֲצֵלֶם הוּא "כִּי חֵק לְיִשְׂרָאֵל", עִנְיֵן הַמְּזוֹן שְׁנוֹקֵב בְּרֵאשׁ הַשְּׁנָה, כִּינן שֶׁ"מִזוֹנוֹת לֹא בְּזִכּוֹתָא תִּלְיָא אֱלָא בְּמִזְלָא". וְזִכְיֹתֵיהֶם שֶׁל הַצְּדִיקִים לֹא מִסְפִּיקוֹת בְּשִׁבִיל לְקַבֵּל אֶת הַשְּׁפָעַת בְּעִנְיֵן הַמְּזוֹן. עַל זֶה נִצְרָכִים לְשׁוֹפָר, וְכֵן מוּבָא בְּמִבּוּא שְׁעָרִים' לְהָאֲרִיז"ל (רד) שְׁשׁוֹפָר מִסְמָל אֶת יְסוּד דְּאֲרִיךְ, וְהַשְּׁפָעוֹת הַמְּזֵל בְּאוֹת מֵאֲרִיךְ.

וְעוֹד טַעַם נִרְאָה לְבָאָר שֶׁהָאֵזֶן הִיא הָאֲבָר הַחֲשׁוּב בְּיוֹתֵר בְּגוֹף הָאָדָם, שְׁאֲפָשֵׁר לַעֲשׂוֹת בּוֹ מַעֲשֵׂה. דְּהַמַּח שֶׁהוּא הָאֲבָר הַכִּי חֲשׁוּב לֹא שִׁינָה לַעֲשׂוֹת בּוֹ מַעֲשֵׂה, רַק מַחֲשֵׁבָה. וְאֲחֵרֵי הַמַּח סֹדֵר חֲשִׁיבוֹת הָאֲבָרִים בְּרוּחָנוּת הוּא אֵזֶן, וְאַחַר כֵּן עֵינַיִם, כְּמוּבָא בְּרַבְנֵנוּ יוֹנָה (משלי טז) : לִכּוֹן שׁוֹמְעִים קוֹל שׁוֹפָר וְהַשְּׁמִיעָה הִיא בְּחִינַת מַעֲשֵׂה דְּשׁוֹמֵעַ נִחָשֵׁב כְּעוֹנָה, וְעַקְיַמַת שְׁפָתָיו הִנֵּי מַעֲשֵׂה. וְזֶה מִקְשֵׁר אֶת הָאָדָם עִם הַעוֹלָמוֹת הַגְּבוּהִים בְּיוֹתֵר. וְכֵן מוּבָא בְּשְׁעָרֵי מֵאֲמָרֵי רַשְׁבִּי

להאריז"ל (ע' קיז) אֵזֶן העֲלִינָה נְעֻלְמָת מֵאֵד וּבִגְמָרָא אָמְרוּ
חֲרָשׁוּ נֹתָן דְּמֵי כְּלוּ, כִּי הֵאֵזֶן עֶקֶר הָאֵדָם, וּמְזַעִיר אֲנִפִּין נִלְמַד
דְּאָמְרִינוּ בְּאֵדְרָא זֹטָא בְּדַף רֵצַד ע"ב בְּהֵאִי נֹקְבָא דְאֹדְנִין
תְּלִין נֹקְבִין אַחְרֵינֵין, נֹקְבָא דְעֵינִין, נֹקְבָא דְפֹמָא, נֹקְבָא
דְחוּטְמָא, הֵדָא הוּא דְכְּתִיב "הַטָּה ה' אֶזְנֶךָ וְשָׁמַע פִּקְחַ עֵינֶיךָ
וּרְאֵה", הָא כְּלָא בִּיהַ תְּלִיא. וְכֵן רוּאִים בְּסִדּוֹר הַרְש"ש בְּכַנְנַת
הַמְּרַכְבָּה שֶׁסֵּדֶר אֶת הָאֶזְנִים מֵעַל הָעֵינִים.

וְכֵן בְּאַרְנוּ בְּמֵאֲמֵר 'חֻוּטֵי הַחֲשֵׁמֶל מִתְּחַבְּרִים לְשִׁמְיָנִי' שֶׁמִּסְפִּירַת
הַבִּינָה וּמַעְלָה מִתְּחִילִים הָעוֹלָמוֹת מֵעַל הַטֶּבַע. וּמִצִּינוּ בִּזְהַר
(נְשֵׂא קְלָח:) שֶׁהָאֶזֶן הִיא בְּחִינַת בִּינָה, וְכֵן אֶזֶן בְּגִימְטְרִיא חֲנֻבִים
הַמִּסְמָלִים אֶת עוֹלָם הַבִּינָה, כְּדִבְאַרְנוּ בְּמֵאֲמֵר שָׁם. וְכֵן שָׁמַע
בְּגִימְטְרִיא שְׁמִינִי הַמִּסְמָל אֶת עוֹלָם הַבִּינָה. וְכֵן שׁוֹפֵר בּוֹקַע רְקִיעִים
וּמַגִּיעַ עַד לְבִינָה שֶׁהִיא שְׂרֵשׁ הַדִּין, וְכִפֵּי שְׁנַבְּאָר שֶׁהַשׁוֹפֵר נִקְרָא יוֹבֵל,
עַל שֵׁם שֶׁמִּתְקַשֵּׁר לְיוֹבֵל, הוּא מַעוֹרֵר אֶת פְּעֻלַת מַדַּת הַגְּבוּרָה.

מִצִּינוּ בְּגִמ' (ר"ה טו) זְכָרוֹנוֹת כְּדִי שִׁיעֲלָה זְכָרוֹנְכֶם לְפָנֵי לְטוֹבָה
וּבִמָּה בְּשׁוֹפֵר. בְּסֵפֶר 'שִׁפְתֵי חַיִּים' (מוֹעֲדִים א' ע' קי) מְבַאֵר
אֶת עֲנִין הַזְּכָרוֹן אֶצֶל ה', שֶׁהִרִי אֵין שְׂכָחָה לְפָנֵי כְּסֵא כְּבוֹדְךָ, שֶׁהוּא
הַמְּשַׁכַּת הַשָּׁפַע. הֵינּוּ שֶׁמִּתְפַּלְלִים זְכָרְנוּ לְחַיִּים שֶׁיִּמְשִׁיךְ לָנוּ שָׁפַע
חַיִּים, וְכֵן בְּכָל מְקוֹם שְׁאֹמְרִים זְכָרוֹנוֹת, וּמְבַאֵר לְדַבְּרֵינוּ מִדּוּעַ הַזְּכָרוֹן
הוּא עַל יְדֵי הַשׁוֹפֵר, דְּעַל יְדֵי שׁוֹפֵר מִמְּשִׁיכִים אֶת הַשָּׁפַע, וְלָכֵן אוֹמְרַת
הַגִּמ' זְכָרוֹנוֹת וְהַמְּשַׁכַּת שָׁפַע, בְּמָה, בְּשׁוֹפֵר.

מִצִּינוּ בְּגִמ' (ר"ה כו) שׁוֹפֵר כִּינּוּ דְלוֹזְכָרוֹן הוּא כְּבַפְנִים דְּמִי, הֵינּוּ
שֶׁתְּקִיעַת שׁוֹפֵר נְחֻשֶׁת בְּאוֹתָהּ דְרָגָה שֶׁל עֲבוֹדַת הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל
בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים, בְּקִדְשׁ הַקְּדָשִׁים. וְכִמוּ שֶׁשָׁם אוֹמְרִים אֵין קְטִיגוֹר נֶעְשֶׂה
סַנְגוֹר, וְלָכֵן הַכֹּהֵן גָּדוֹל עוֹבֵד דּוֹקָא בְּבַגְדֵי לְבָן וְלֹא בְּבַגְדֵי זָהָב
שֶׁמְזַפְרִים אֶת חֲטָא הָעָגֶל, כֵּן בְּשׁוֹפֵר אוֹמְרִים אֵין קְטִיגוֹר נֶעְשֶׂה
סַנְגוֹר, וְלָכֵן דּוֹקָא שׁוֹפֵר שֶׁל אֵיל, וְלֹא שֶׁל פְּרָה הַמְּזַפְרָה אֶת חֲטָא
הָעָגֶל. וְלְכֹאֲרוֹהַ צְרִיךְ לְהִבִּין מִדּוּעַ דּוֹקָא שׁוֹפֵר נְחֻשֶׁת כֵּן גְּבֵה כְּמוֹ
כֹּהֵן גָּדוֹל לְפָנֵי וּלְפָנִים, וּמְבַאֵר לְפִי דְבַרְיֵנוּ שֶׁהִרִי תְּפַלְתּוֹ שֶׁל כֹּהֵן גָּדוֹל
בְּקִדְשׁ הַקְּדָשִׁים הִתְהַוָּה עַל הַגֶּשֶׁם וְעֵנִינִי פְרַנְסָה, כְּמוֹבָא בְּגִמ' (יֹמָא ג:),
כֵּן הַשׁוֹפֵר פּוֹעֵל וּמְמַשִּׁיךְ אֶת עֵנִינִי הַפְרַנְסָה, וְלָכֵן הוּא בְּאוֹתָהּ דְרָגָה.
וְלָכֵן אוֹמְרַת הַגִּמ' שׁוֹפֵר כִּינּוּ דְלוֹזְכָרוֹן הֵינּוּ הַמְּשַׁכַּת הַשָּׁפַע וְכַדְלַעִיל,
כְּבַפְנִים דְּמִי. הִרִי זֶה כְּמוֹ כֹּהֵן גָּדוֹל לְפָנֵי וּלְפָנִים. וְכֵן הַבְּאֵנוּ בְּמֵאֲמֵרֵי
חֲנָכָה מֵהַמְּהַר"ל שֶׁקִּדְשׁ הַקְּדָשִׁים שִׁיךְ לְעוֹלָם הַשְּׁמִינִי שֶׁמֵעַל הַטֶּבַע,
וּבְאֵרְנוּ שֵׁם שֶׁעוֹלָם הַמַּזָּל שִׁיךְ לַמְּדִרְגָה הַשְּׁמִינִית, וְלָכֵן בְּקִדְשׁ
הַקְּדָשִׁים וְעַל יְדֵי הַשׁוֹפֵר פּוֹעֲלִים לְהַמְּשִׁיךְ שָׁפַע מִמְּדִרְגָה זוּ.

נִרְאֶה דְּלָכֵן הַכֹּהֵן גָּדוֹל בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים הִיָּה חֵיב שֶׁתְּהִיָּה לוֹ אִשָּׁה,
כְּמוֹבָא בְּמִשְׁנָה (רִישׁ יֹמָא), וְנִלְמַד מִהַפְּתוּב "וְכִפֵּר בְּעֵדוֹ
וּבְעֵד בִּיתוֹ", דְּבִזְכוּת הָאִשָּׁה בְּאַה הַפְרַנְסָה לְאָדָם, כְּמוֹבָא בְּגִמ' (ב"מ
נט. וּב"מ), וְכִינּוּן שֶׁהַכֹּהֵן גָּדוֹל נִכְנַס לְקִדְשׁ הַקְּדָשִׁים לְהַמְּשִׁיךְ שָׁפַע
בְּפְרַנְסָה, וְהַסְדֵּר הוּא, קֵדָם "וְכִפֵּר בְּעֵדוֹ וּבְעֵד בִּיתוֹ", וְאַחַר כֵּן
"בְּעֵד כָּל קַהֵל יִשְׂרָאֵל", לָכֵן צְרִיךְ שֶׁתְּהִיָּה לוֹ אִשָּׁה, וְיִוָּכַל לְהַמְּשִׁיךְ
שָׁפַע פְרַנְסָה לְעַצְמוֹ, וּמִמִּילָא יִוָּכַל לְהַמְּשִׁיךְ אַחַר כֵּן לְכָל יִשְׂרָאֵל.

מוֹבָא בְּסֵפֶר 'טַעְמֵי הַמְּנַהֲגִים' (ע' טו) הַטַּעַם לְאַמִּירַת "לְמַנְצַח
לְבַגֵּי קִרְחָ" שֶׁבַע פְּעָמִים קֵדָם תְּקִיעַת שׁוֹפֵר, דְּבִמְזֻמּוֹר זֶה
מִזְכָּר שֶׁבַע פְּעָמִים שָׁם אֱלֹהִים הַמִּסְמָל דִּין, וְעַל יְדֵי שְׁאֹמְרִים אֶת זֶה
שֶׁבַע פְּעָמִים מִמְּתִיקִים אֶת הַדִּין קֵדָם הַתְּקִיעוֹת. נִרְאֶה לְבָאֵר עַל דְּרַךְ
זֶה בְּאַפְּן אַחֵר, כִּינּוּן שֶׁשׁוֹפֵר פּוֹעֵל בְּעוֹלָם הַשְּׁמִינִי שֶׁמֵעַל הַטֶּבַע, לָכֵן

קֵדָם שְׁמִתְחַבְּרִים לְעוֹלָם זֶה צְרִיךְ לְטַפֵּס אֶת כָּל הַשְּׁבַע מְדֻרְגוֹת
שֶׁבִּתּוֹךְ הַטֶּבַע, וְשֵׁם "אֱלֹהִים" הוּא בְּגִימְטְרִיא הַטֶּבַע, וְהוּא מִסְמָל
אֶת עוֹלָם הַטֶּבַע, לָכֵן אוֹמְרִים מִזְמוֹר זֶה שֶׁמִּזְכָּר בּוֹ שֶׁבַע פְּעָמִים שָׁם
אֱלֹהִים, כִּנְגֵד כָּל הַשְּׁבַע מְדֻרְגוֹת שֶׁבְּטֶבַע, וְאוֹמְרִים אֶת זֶה שֶׁבַע
פְּעָמִים, כְּדִי שְׂאֲחֵר כֵּן יִהְיֶה אֲפִשֵׁר לְהַתְּחַבֵּר לְעוֹלָם שֶׁמֵעַל הַטֶּבַע עַל
יְדֵי הַשׁוֹפֵר, וְלָכֵן אוֹמְרִים "עֲלֵה אֱלֹהִים בְּתַרְוָעָה ה' בְּקוֹל שׁוֹפֵר",
שֶׁשָׁם אֱלֹהִים הַמְרַמֵּז עַל הַטֶּבַע עוֹלָה לְמַעְלָה עַל יְדֵי קוֹל הַשׁוֹפֵר.

מִצִּינוּ בִּזְהַר (וְאַתְחַנֵּן רֶסוּ:) "יִתְקַע בְּשׁוֹפֵר גָּדוֹל", מֵה לָנוּ בּוֹ אִם
הוּא גָדוֹל אוֹ קָטָן, אֲלֹא אוֹתוֹ שׁוֹפֵר עֲלִינוּן שֶׁבוֹ יוֹצֵאִים
עְבָדִים לְחֵרוֹת תְּדִיר, וְזֶה הוּא יוֹבֵל, שְׁיִוָּבֵל עֲלִינוּן גָּדוֹל הוּא,
וְכֹאֲשֶׁר זֶה מַתְעוֹרֵר כָּל חַרְיוֹת הָעוֹלָמוֹת מַתְעוֹרְרוֹת בּוֹ, וְהוּא
נִקְרָא שׁוֹפֵר גָּדוֹל. רוּאִים שֶׁהַשׁוֹפֵר נִקְרָא יוֹבֵל הִיּוֹת שֶׁהוּא בְּבַחֲבִינַת
יוֹבֵל. וּבְאַרְנוּ בְּמֵאֲמֵר 'חֻוּטֵי הַחֲשֵׁמֶל מִתְּחַבְּרִים לְשִׁמְיָנִי' שֶׁהִיּוֹבֵל הוּא
בְּחִינַת שְׁמִינִי וּמְקַשֵּׁר אֶת כָּלל יִשְׂרָאֵל לְשִׁמְיָנִי. וְכֵן הַשׁוֹפֵר הוּא בְּאוֹתָהּ
בְּחִינָה. וְכֵן מִצִּינוּ בִּזְהַר (הַקְּדָמָה יג:) שֶׁהַשׁוֹפֵר מִסְמָל אֶת הַיְסוּד שֶׁל
אִמָּא עֲלֵיָּה הַמִּסְמָלֶת אֶת הַשְּׁמִינִי. וְהַקוֹל שִׁיוֹצֵא מֵהַשׁוֹפֵר מִסְמָל אֶת
הַשָּׁפַע אִמָּא שֶׁהִיא הַשָּׁפַעֶת הַשְּׁמִינִי. וְכֵן הַבְּאֵנוּ לְעֵיל מֵהָאֲרִיז"ל
שֶׁמְקַשֵּׁר אֶת הַשׁוֹפֵר לְשִׁפּוֹפְרַת שֶׁל בִּיצָה, וּמִצִּינוּ בִּזְהַר (תִּקּוּנִים ב:)
שֶׁבִיצִים הֵם מִצַּד הָאִמָּא מִצַּד הַשְּׂמָאל. וְכֵן נִרְאֶה דִּישׁ רַמְזׁ בְּמִשְׁנָה
(מְנַחֵת פּה:) תְּקוּעָה אֲלֵפָא לְשָׁמּוֹן, דְּהֵעִיר תְּקוּעָה מִרְמֵזַת עַל
תְּקִיעַת שׁוֹפֵר הַמִּתְקַשְּׁרַת לְשָׁמּוֹן וְלְשִׁמְיָנִי שֶׁהוֹלְכִים יַחַד, כְּדִבְאַרְנוּ
בְּמֵאֲמֵרֵי חֲנָכָה, לָכֵן הַשְּׁמֵן הַכִּי מְשַׁבַּח הִיָּה בְּאֵת מִתְּקוּעָה. וְכֵן מוֹבָא
בְּסֵפֶר 'עֶבֶד אֲבָרְהָם' (ע' טו) שֶׁשׁוֹפֵר בְּגִימְטְרִיא שְׁמִינִי בְּמִלּוּי
הָאוֹתִיוֹת שְׁי"ן מ"ם יו"ד נו"ן יו"ד.

מִצִּינוּ בְּגִמ' (ר"ה י) בְּרָאשׁ הַשָּׁנָה נִפְקָדוּ שְׂרָה רַחֵל וְחַנָּה.
וּמְבַאֵר רַש"י בָּא זְכָרוֹנָם לְטוֹבָה וְנִגְזַר עֲלֵיהֶם הַרְיוֹן.
לְכֹאֲרוֹהַ קֵשָׁה, הִרִי גְזֵרוֹת רְבוֹת נִגְזְרוֹת בְּרָאשׁ הַשָּׁנָה, וּמִדּוּעַ מְדַגִּישִׁים
דּוֹקָא ג' עֲקֵרוֹת אֵלוֹ שֶׁנִּפְקָדוּ בְּרָאשׁ הַשָּׁנָה. נִרְאֶה לְבָאֵר כִּינּוּן שְׂג'
עֲקֵרוֹת אֵלוֹ, הֵינּוּ עֲקֵרוֹת שֶׁלֹּא הִיָּה שִׁיךְ עַל פִּי דְרַךְ הַטֶּבַע שִׁיּוֹלִידוֹ,
כְּמוֹבָא בְּגִמ' (יְבִמוֹת טד:) שְׂרָה אִמְנֹה אֵילוּנִית הִתְהַוָּה שְׁנֹאמֵר "וְתִהְיֵה
שְׂרֵי עֲקֵרָה אֵין לָהּ וְלֹד", אֲפֵלוֹ בֵּית וְלֹד אֵין לָהּ. וְהַפְּקִידָה שֶׁלָּהֶם
הִתְהַוָּה מִמְּקוֹם גְּבוּהָ, מֵעַל הַהִשְׁתַּלְשְׁלוֹת וּמֵעַל הַטֶּבַע, כְּמוֹבָא בְּמִדְרַשׁ
(תַּנְחוּמָא שׁוֹפְטִים יא) א"ר יְהוֹדָה בַּר סִימוּן בְּשָׁם רַבִּי חֲנִין כְּתִיב
"וַיּוֹצֵא אֹתוֹ חַחוּצָה וַיֹּאמֶר הַבֵּט נָא הַשְּׁמִימָה", הָעֲלָה אוֹתוֹ
לְמַעְלָה מִכַּפַּת הָרְקִיעַ, א"ל הַקַּב"ה צָא מִן הַמְּדָה אֲבָרְכֶם אֵינוֹ
מוֹלִיד אֲבָרְכֶם מוֹלִיד, שְׂרֵי אֵינָה מוֹלִדַת שְׂרָה מוֹלִדַת, הִרִי
אַתָּה לְמַעְלָה מִן הַמַּזָּל. לָכֵן גְּלוּי וּפְקִידָה אֵלוֹ בְּאוֹ בְּרָאשׁ הַשָּׁנָה,
שֶׁהוּא זְמַן הַמְּסַגְּל לָזֶה, כְּמוֹ שֶׁעַל יְדֵי הַשׁוֹפֵר בְּרָאשׁ הַשָּׁנָה מִתְּחַבְּרִים
לְעוֹלָם הַרְצוֹן שֶׁמֵעַל הַהִשְׁתַּלְשְׁלוֹת וּמֵעַל הַמַּזָּל. וְלָכֵן הַזִּכְרִירוֹ דּוֹקָא
עֲקֵרוֹת אֵלוֹ שֶׁנִּפְקָדוּ בְּרָאשׁ הַשָּׁנָה, שֶׁנִּפְקָדוּ בְּבַחֲבִינָה זוּ שֶׁמִּתְגַּלְגַּל
בְּרָאשׁ הַשָּׁנָה. וְכֵן מוֹבָא בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה' (תַּקְפ"ד סק"ו) שֶׁבְּקִרְיָאֵת
הַתּוֹרָה בְּרָאשׁ הַשָּׁנָה קוֹרְאִים פְּרֻשֶׁת פְּקִידַת שְׂרָה, וּבַהֲפֻטְרָה מִפְּטִירִים
פְּקִידַת חַנָּה, כִּי הֵן נִפְקָדוּ בְּרָאשׁ הַשָּׁנָה. וְרוּאִים שֶׁפְּקִידַת עֲקֵרוֹת אֵלוֹ
הִיא חֵלֶק מִמַּהוּת הַיּוֹם. וְכֵן מוֹבָא בְּקִנְטֵרְס 'לְעַם אֲמִרִים' מֵהָאֲדַמּוּר
מְסָאסוֹב שְׁלִיט"א שֶׁשׁוֹפֵר ר"ת פְּקִידַת שְׂרָה רַחֵל וְחַנָּה. וְכֵן הַפְּתוּב

(בְּרָאשִׁית כ, א) "וְהוֹי"ה פִּקֵּד אֶת שְׂרָה" בְּגִימְטְרִיא שׁוֹפֵר.
וְהוֹסִיף אָחִי הַרְה"ג ר' מִשֵׁה יִצְחָק פִּישׁ שְׁלִיט"א שֶׁלָּכֵן יוֹם שְׁמִינִי
שֶׁל חֲנָכָה הַנִּקְרָא זֹאת חֲנָכָה הוּא יוֹם מְסַגֵּל לְפְקִידַת

עקרות, דיום זה הוא גמר חתום הדין של ראש השנה, והוא בבחינת שמיני, לכן מתנוצץ בו האור של ראש השנה המסגל לפקידת עקרות. מובא בספר המאמרים לר"צ מלובאוויטש (תרצ"א ד"ה א"ר אבהו) תקיעה הוא ענין החזק והתקף כמו שכתוב ויעקב תקע את אהלו, דענין התקיעה הוא ההתייחסות בהתחזקות גדולה שלא ימוט. ומבאר לדברינו פיון שתקיעת שופר פועלת דרך מדת הגבורה, התקיעה מרמזת על חזק וגבורה. ולכן תוקעים בשופר של איל המסמל את מדת הגבורה.

מצינו במדרש (ילקוט תהלים תתלא) שבראש השנה יצא יוסף מבית האסורים. וכן מובא שם (וישב קמו) שבאותו יום מת יצחק. ומבאר לדברינו דבראש השנה יש התחדשות של השפעת היסוד שמשפיע את השפע של יצחק, וזה נרמז בזה שיוסף היסוד יצא באותו יום מבית האסורים. ובמיתת יצחק היתה המתקת הדינים כדי שיוסף יוכל לצאת מבית האסורים להשפיע את השפע של יצחק. ותכלית ההשפעה היא להעלות את השפע חזרה למעלה, וזה נרמז בזה שיצחק נפטר ועלה למעלה ביום זה בסוד עקדת יצחק.

וכן מובא ב'סדר הדורות' שזבולן נולד בד' בתשרי, ונראה דיש כאן רמז על השפעת הפרנסה שבאה מזבולן שנקצבת בחדש תשרי. השופר מעורר את ענין הפחד והחרדה השייכים לצד השמאל פחד יצחק, כמו שכתוב (עמוס ג, ו) "אם יתקע שופר בעיר ועם לא יחרדו". וכן מובא בפרע"ח להאריז"ל (העמידה ע' רנד) שברכת תקע בשופר מתקשרת עם ספירת ההוד השייכת לצד השמאל.

מצינו בזהר (אמור צט:) שהמעשה של יעקב שגנב את הברכה מעשו הוא מעשה השייך לבחינת ראש השנה, וברכת הפרנסה שבאה מיצחק שייכת לבחינת ראש השנה, ולא כתוב בזהר שהיה זה בראש השנה. ובאמת בזהר (תולדות קמב:) מביא שתי שיטות אם היה המעשה בערב פסח או ביום הכפורים, ואינו מזכיר שם ראש השנה. ומבאר לדברינו דמעשה זה שייך לבחינת ראש השנה שאז יצחק מברך ומשפיע את ברכת הפרנסה ואין החרח שהמעשה היה בראש השנה.

מובא בשער הפונות' להאריז"ל (ראש השנה ח"ב ע' ריז) שכשם שהקדוש ברוך הוא נסר בין אדם לחוה ביום ראש השנה, כך בכל שנה ביום זה יש בחינת נסירה של המלכות מהיסוד שדבוקים אחר באחר, כדי שהמלכות תוכל להזדוג עם היסוד פנים בפנים בשמיני עצרת. ומובא שם (תפלת השחר א) שהנסירה נעשית על ידי שם חת"ן שהוא השם של פרנסה שיוצא מהפסוק "פוחת את ידך". נראה דלכן הנסירה נעשית בשם חת"ן וביום ראש השנה שבו משפיעים את הפרנסה, דענין הנסירה היא לצורך השפעת הפרנסה, כפי שהבאנו במאמר 'חשמל דם' מהזהר חדש (חקת סב.) שמי שיש לו אשה שהיא בחינת מלכות, יכול לקבל את השפעת הפרנסה הבאה מהמלכות. וקדם הנסירה אדם וחוה היו אחר באחר ולא היה חבור פנימי ביניהם. והנסירה היתה כדי שיזדווגו פנים בפנים ויפתחו שערי המלכות להשפיע את הפרנסה ושאר השפעות המלכות. וכן בראש השנה יש נסירה כדי לחדש את הזווג פנים בפנים להשפעת הפרנסה. ומבאר לדברינו שתקיעת שופר מעוררת את השפעת הפרנסה. וכן שמעתי מהרה"ג ר' משה שץ שליט"א, שזמן הנסירה הוא זמן של תרדמה וסלוק האורות שנעשה על ידי מדת הדין, לכן אסור לדבר בזמן התקיעות בראש השנה, לרמז על הצמצום והתרדמה השורים בזמן זה. ומבאר לדברינו דזמן זה שייך להשפעת הפרנסה שבאה דרך מדת הדין. וכן רואים בסדור הרש"ש כשמוכונים בתקיעת שופר את

מובא בשער הפונות' להאריז"ל (ראש השנה ח"ב ע' ריז) שכשם שהקדוש ברוך הוא נסר בין אדם לחוה ביום ראש השנה, כך בכל שנה ביום זה יש בחינת נסירה של המלכות מהיסוד שדבוקים אחר באחר, כדי שהמלכות תוכל להזדוג עם היסוד פנים בפנים בשמיני עצרת. ומובא שם (תפלת השחר א) שהנסירה נעשית על ידי שם חת"ן שהוא השם של פרנסה שיוצא מהפסוק "פוחת את ידך". נראה דלכן הנסירה נעשית בשם חת"ן וביום ראש השנה שבו משפיעים את הפרנסה, דענין הנסירה היא לצורך השפעת הפרנסה, כפי שהבאנו במאמר 'חשמל דם' מהזהר חדש (חקת סב.) שמי שיש לו אשה שהיא בחינת מלכות, יכול לקבל את השפעת הפרנסה הבאה מהמלכות. וקדם הנסירה אדם וחוה היו אחר באחר ולא היה חבור פנימי ביניהם. והנסירה היתה כדי שיזדווגו פנים בפנים ויפתחו שערי המלכות להשפיע את הפרנסה ושאר השפעות המלכות. וכן בראש השנה יש נסירה כדי לחדש את הזווג פנים בפנים להשפעת הפרנסה. ומבאר לדברינו שתקיעת שופר מעוררת את השפעת הפרנסה. וכן שמעתי מהרה"ג ר' משה שץ שליט"א, שזמן הנסירה הוא זמן של תרדמה וסלוק האורות שנעשה על ידי מדת הדין, לכן אסור לדבר בזמן התקיעות בראש השנה, לרמז על הצמצום והתרדמה השורים בזמן זה. ומבאר לדברינו דזמן זה שייך להשפעת הפרנסה שבאה דרך מדת הדין. וכן רואים בסדור הרש"ש כשמוכונים בתקיעת שופר את

מובא בגמ' (ר"ה לב.) זה בנה אב לכל מקום שנאמר בו זכרונות יהיו מלכיות עמהם. נראה דיש כאן רמז שבכל מקום שיש זכרונות המסמלים את היסוד, צריך שתהיה מלכות שמקבלת את השפע מהיסוד. ולכן זה נלמד מבנין אב דבנין אב מסמל את השפעת הזכר כמובא ברבנו בחיי (דברים לג ח.) וכן מובא בירושלמי גטין (פ"ב ה"ג) ובדרשות הרמב"ן לראש השנה, שיש בחינת זכר ונקבה בשופר.

וכן בגאולה לעתיד לבוא מצינו את קול השופר כמו שכתוב (ישעי' כז, ג) "והיה ביום ההוא יתקע בשופר גדול ובאו האבדים בארץ אשור והנדחים בארץ מצרים והשתחוו לה' בהר הקדש בירושלם", דמובא בלק"ת (דרושים ל"ה ס.) בגלוי והמשכה שופר גדול דלעתיד לבוא, שהוא בחינת גלוי רעון דכל רעיון, מקור כל הפנימיות, "ובאו האבדים בארץ אשור והנדחים בארץ מצרים והשתחוו לה' בהר הקדש בירושלם" דהינו אפלו הנשמות שיחדו למטה מטה, ונבלעו בתוך אשור ומצרים, והשופר דעכשו אינו מעוררם, אבל כאשר יתקע בשופר גדול גם הם יתעוררו. וכן ירושלם בגימטריא שופר.